

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY – 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Social Movement in Contemporary India (IC-202)

Date: 30/05/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** What is social movement? Elucidate Features of social movement. (20)
- Q. 2)** Discuss types of social movements and it's foundations. (20)
- Q. 3)** State meaning, causes and impact of deprivation. (20)
- Q. 4)** Explain changing paradigm in social movements. (20)
- Q. 5)** Elucidate structural strain theory. (20)
- Q. 6)** Critically evaluate peasants' movement with examples. (20)
- Q. 7)** Write an essay on environmental movement. (20)
- Q. 8)** what is corruption? Discuss anti Corruption movement. (20)
- Q. 9)** Explain LGBTIQ++ movements in India with current debate. (20)
- Q.10) Write Short notes. (Any Two) (20)**
- a) Revolution meaning, causes and impact
- b) Issues in middle class movements
- c) Effects of social movement on the state economy
- d) Political base of social movements

मराठी रूपांतर

भारतातील सध्याच्या काळातील सामाजिक चळवळी(IC-202)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** सामाजिक चळवळ म्हणजे काय? सामाजिक चळवळीची वैशिष्ट्ये विशद करा. (२०)
- प्र. २)** सामाजिक चळवळीचे प्रकार आणि उदयासाठी कारणीभूत घटक स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ३)** वंचिततेचा अर्थ, कारणे आणि परिणाम मांडा. (२०)
- प्र. ४)** सामाजिक चळवळीचे बदलते सिद्धांत स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ५)** संरचनात्मक तणाव सिद्धांत विशद करा. (२०)
- प्र. ६)** उदाहरणांसह शेतकरी आंदोलनाचे सटिक मूल्यमापन करा. (२०)
- प्र. ७)** पर्यावरणीय चळवळीवर निबंध लिहा. (२०)
- प्र. ८)** भ्रष्टाचार म्हणजे काय? भ्रष्टाचार विरोधी चळवळ - चर्चा करा. (२०)
- प्र. ९)** सद्यकालीन चर्चेआधारे भारतातील LGBTIQ++ चळवळ स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. १०) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)**
- अ) क्रांती - अर्थ, कारणे आणि परिणाम
- ब) मध्यमवर्गीयांच्या चळवळीतील मुख्य मुद्दे, प्रश्न
- क) राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवरील सामाजिक चळवळीचे परिणाम
- ड) सामाजिक चळवळीचा राजकीय आधार